

Előfizetési díj.

Vidékre postán vagy helyben házhoz	
herdya:	
Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hóra helyben	1 frt.
Vidékre egy hónapra előfizetést nem fogad-	
nak el.	

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztői szállás:

Belkirály-utca szeglet trencsini-vár 7. szám háza a lap szel-
lemi részét illető közlemények czimzandók.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Készítők nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetés-
küldendők.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor vagy anna-
tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30kr
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvez-
ményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppel Alajos (Wollzeile 22). Haase
stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse Nr. 10.

Nyilttéri cikkeik

garmond sora után 25 kr. fizetendő

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET“

politikai és közgazd. napilap

1874. második fél évi folyamára.

„KELET“ előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra
előfizetést nem fogadhatunk el.Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben pos-
tai utalvánnyal kiadó Stein János könyv-
kereskedésbe küldendők.Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
tisztelte példánnyal szolgálunk.

A „KELET“ kiadóhivatala.

Horvátország közigazgatása.

Budapest, október 6.

(A.) Horvát-Szlavonország ügyesen és tüdv-
sen tudja értékesíteni azon új aerát, mely reá néz-
ve a horvát-magyar kiegyezési törvény revisió-
ja óta beállott. Kormányja egész sorát a fon-
tos törvényeknek készítette elő s az ország-
gyűlés siet azokat közzételev erőre emelni.
Igaz ugyan, hogy a horvátokra sokkal kedvezőb-
bek a politikai viszonyok, mint reánk, de az is
tagadhatatlan, hogy több tekintetben túlhalad-
tak bennünk. Nekik nem kell deficitet küz-
ködniük; ők készen kapják a pénz szükség-
leteik kielégítésére; nem kell vasuti subventiók-
kal s sokféle más nagy pénzösszegeket elnye-
lő dolgokkal bajlódniuk; szükségleteik fedezésé-
ről Magyarország gondoskodik. Mindez kétség-
kívül igen nagy előny, de másrészt az is bi-
zonyos, hogy ők ügyesen és nagy szorgalom-
mal használják fel ez előnyöket s belpolitikai
életük, összes közigazgatási és culturalis érde-
keik emelése ügyében sok fontos teendőt vé-
geztek.

A tanügy terén egyetemet alkottak; olyan
népoktatási törvényt hoztak, mely több tekin-
tetben jobb, mint a miénk s mely mindenet-
re kedvező alapul szolgálhat közoktatási ügyé-

nek felvirágoztatására. Noha Horvátországban
az osztrák jogi codexek vannak érvényben, a
jogéletre is kiterjesztették már figyelmüket s
különösen a kereskedelmi jog terén sok hibát
és visszaélést kiküszöbölni iparkodnak. Jelenleg
a közigazgatás gyökeres reformját indították
meg. Az országos kormány már néhány hó-
nappal ezelőtt dolgozott ki idevonatkozó javas-
latot, mely azonban oly határozottan szakított
az egész történelmi fejlődésre, másrészt oly ke-
vés biztosítékot nyújtott arra nézve, hogy ez
adminisztratív jobbra vagy rosszabbra teendő, hogy
a magyar minisztertanács kötelességének érezze
a horvát bánt a munkát ezen hiányaira fig-
yelmeztetni. Figyelmeztető szavai nem marad-
tak eredménytelenül: a javaslatok olyan módo-
sítást tapasztalt, mint a minisztertanács óhaj-
totta, minek folytán az ő felsége részéről elő-
leges szentesítést nyert s a horvát bán által
az országgyűlés elé terjesztették.

Az új javaslat külsőleg ragaszkodik ugyan
a megyei szervezethez, a mennyiben fentartja a
megyét mint közigazgatási kerületet, de az ad-
minisztratív magát tökéletesen kiveszi a me-
gye kezéből s azt határozottan az államnak
adja át. A javaslat a rideg centralisáción alap-
szik; a közigazgatás minden tisztviselője a fő-
ispántól az utolsó jegyzőig az államtól nyeri
hivatalát s az állam nevében kezeli azt. Így
Horvátország adminisztrációja ezen törvény élet-
be léptetése után kizárólag állami lesz s amaz
évszázados történelmi összefüggés, mely a mai
napig a horvát és a magyar megye közt fen-
állott, immár meg fog szakadni. Mindegyik kü-
lön uton halad, ha ugyan hazánk nem látandó
szükségesnek egykor majd azt tenni, a mit
most a horvátok tenni készülnek.

A belügyminisiteriumban legközelebb tar-
tott enquéten igen szakavatott egyéniségek nyi-
latkoztak a magyar megyei adminisztrációnak
államivá tétele érdekében. Kitűnő és practicus
szakemberek bizonyították, hogy épen nálunk,
a hol az államra annyi mindenféle feladat meg-
valósítása várakozik, nem szabad az államtól
ama hatalmat megvonni, melyet neki az ad-
ministráció nyújt. A míg a közigazgatás hely-
hatósági és nem országos, addig az mindig
„ázsiai“ állapotban marad. A horvátok már
meggyőződtek az igazságról s most erővel
kézzel fogták a munkához, hogy az állam ve-
zetése alatt álló közigazgatási gépezet segély-
vel az eddiginél fokozottabb mérvben mozdít-
sák elő szellemi és anyagi jólétük emelését.
A horvát példa sikere kétségkívül nagy vis-
zathatással leszen Magyarországra is; ha a
kísérlet eredményre vezet, belőle az állami köz-
igazgatást hangoztató kicsiny, de válogatott tá-

bor nálunk is új erőt és bátorságot fog me-
riteni. Nálunk az eszme még csak csirájában
van, de amaz eredménytelenség folytán, mely
hét év óta megyeink közigazgatási életét ki-
séri, folyton tovább fog fejlődni. Mindeneset-
re nem kedvező és nem bizelgő reánk nézve
az, hogy míg mi még a szűk körbe szorított
kikerekítési ügygel is évekig vesződünk, Hor-
vátország egész adminisztrációjának gyökeres
átalakítását, fejlődése elvének megvalósítását
minden nagyobb megerőltetés nélkül képes
megvalósítani.

— Szobenzsék és város közgyűlése oct. 7-
dikén vette tanácskozás alá az állandó bizottsága ré-
széről beterjesztett többségi és kisebbségi javasla-
tokat. A bizottsági többség javaslata lényege közölve
volt lapunkban; mindenben hasonlít az a „Tageblatt“
cliqueje által fölláított non possumus tanhoz; a ki-
sebbség alkotmányos irányú javaslatára a „Kelet“
f. é. 224. számában jelent meg egész terjedelmében.
A bizottsági többség eladja: Bruckner Vilmos
ügyvéd, a kisebbség: Preda János ügyvéd volt.
Amaz más érvel nem tudott fölhozni saját szeren-
csétlen gyártmánya mellett, mint azt, hogy mert hát
több szobeni közgyűlés már így nyilatkozott, hogy
a szász egyetem beleegyezése nélkül az ország tör-
vényhivatalának a királyi föld ügyeibe nem avatkozha-
tik, tehát csupa következetességből a mostani köz-
gyűlés sem cselekedhetik másképen. A kisebbség ré-
széről fölszóltak dr. Borcia, Hania esperes,
Preda és dr. Nemes halomra döntvén Schreider
Károly szász egyetemi jegyző és Lutsch szász ta-
nár vízenyőz indokait, melyeket Bruckner csece-
mője mellett fölhoztak. Valahányszor olyasmit ho-
zott föl a kisebbség, mi a szász vatikán non pos-
sumus elveivel nem egyezett, rögtön „Schluss“-t ki-
áltottak az atyfiak, mert nem igen szeretik az iga-
zat meghallgatni.

Végül a közgyűlés többsége a Bruckner-féle
csinálmányt fogadta el, mi ellen a kisebbség külön-
véleményt jelentett be, melyet mielőbb közölni fogjuk.

— Az 1869-ki katonai előléptelési szabályzat
megszüntetésére vonatkozólag Koller báró, közös há-
ügyér következő körrendeletet adott ki oct. 3-án:
„Ő cs. és királyi apostoli felsége legkegyelmesebben
elrendelni méltóztatott a cs. kir. hadseregben levő
katonai személyek előléptetése iránti új szabályzatok
kidolgozását és mielőbbi előterjesztését. Az 1874.
oct. 2-án kelt legfelsőbb elhatározás alapján soronki-
vüli előléptetések az új szabályzat életbelépte előtt
csak akkor hozhatók javaslatba, ha az illető minden
feltétel tökéletes teljesítése után, rangfokozata szerint

főherceg a honvédtisztek lakosztálya elébe jön, csak-
hamar a katonazenekar trombitái harsannak meg.
Kik a táncz nézésével kielégítették kíváncsiságukat,
azok sétálnak, egyes külön csoportokat alkotva
beszélgetnek a honvéd hadgyakorlatokról, a főher-
cegről, mások pedig az éttermekbe vonulnak, hol
terített asztalok mellett kedélyes társalgás foly s
honvédeknek kellemes, néha kevés fáradsággal kiví-
ható harcot folytatnak — a szép női szemekkel.

A honvéd tiszti lakosztály előtt szép hölgyek
ülnek, kik közül nem egyvel folytat rövid társal-
gást József főherceg. Ott vannak a honvéd törzstisz-
tek közül néhányan, kikkel a főherceg kedélyesen
társalog s mindezekon kívül ott van egy sereg ki-
váncsi; ezek a kíváncsiak balkan váltanak egy-két
szót egymással; ennek vagy amannak a szép hölgy-
nek előnyére vagy rovására megjegyzéseket tesznek,
egy-egy jó érc végig szalad a halkan mulatozó tár-
ságon s egy rész a legmegálgatottabb türelemmel
hegyezi füleit és lesi a főherceg ajkáról a szavakat,
melyek nagy részét, mielőtt József főherceg közvet-
len környezeténél tovább juthatnának, elkapkodja a
pajkos esteli szél. A mit a szellő ott felejt, azt a
kíváncsiak meghallják, emlékkébe vésik annyira,
hogy néha egyetlen szóból egész történeteket képesek
beszélni.

E közben a homály mind jobban-jobban elterül;
az arczok vonásait már nem látjuk tisztán, legjobb
ismerősünk előtt elmegyünk a nélkül, hogy most föl-
ismernők őket. A zene megszűnt egy időre s a za-
jongást most már nincsen mi elnyomja; egy-egy nő
ismerősünk vidám nevetéséről ismerjük föl, az egyen-
ruha színei beleolvadnak a nőtön növe homályba,
a melyből a kardok fénye, a társalgók zaja, és az
étteremből gyéren áramló világosság sugarak válnak
külön.

Kévs idő múlva egyes fénylő pontok, mint
megannyi bolygó tüzeknek jelennek meg, s összeze-

az illető charginál rendszeresített tényleges állomány
számának rangidősebb felébe lépttetett elő, ha to-
vább minden tekintetben jeles voltát, úgy a minő-
sítő sorozat szerkesztői, mint a véleményezők egy-
hangulag megállapították.

Ghyczy Kálmán javaslata

a közadók kezeléséről.

Ghyczy Kálmán a közadók kezeléséről szó-
ló javaslatát ismertetni folytatálag a „P. N.“ még
pedig ez alkalommal azt a tervet, mely szól az egye-
nes adók könyvezéséről és nyilvántartásáról, továbbá
az egyenes adók befizetéséről, behajtásáról és az o-
végre rendelt közegekről.

1875. január 1-jétől kezdve a folyó évi adók
elkülönítve könyvelendők az 1874. végével hátralék-
ban maradt adótartozásoktól. A folyó adóra 1875-
től kezdve új adókönyvecskék állítatnak ki, a hát-
ralékokra tett fizetések az eddigi adókönyvecskébe
iratnak. — Az adók könyvelését községekben a jegy-
zők végzik, városokban a városi adóhivataloknak a
házi pénztárból fizetett számviteli osztályai, illető-
leg az adóügy kezelésével megbízott közegei. Ha a
jegyző nem teljesíti teendőit a megszabott időben,
akkor a szolgabíró, illetőleg alispán által annyiszor,
a mennyiszor 10—50 forintig terjedhető pénzbírság-
ban marasztaltatik el, szükség esetén helyébe mun-
kaerő rendeltetik, melynek költségét, ha az ő hibája
folytán történt a jegyző, ha munkahalmaz miatt ren-
deltetett el, a község viseli; ismétlés esetében a jegy-
ző elmozdítatik hivatalától.

Minden egy-egy évre kivetett egyenes adó 4
egyenlő részben fizetendő s minden évnegyed első
napján, tehát január, április, július és október 1-én
esedékes. A míg a folyó évi adókitetése be nem fe-
jeztetik, az évnegyedes részlet a megelőző évi ki-
adás szerint fizetendő; a különbözet a következő ne-
gyedben kiegyenlítettik. — A ki az évnegyed első
havának végéig le nem rója adóját 8%-os késedel-
mi kamatot fizet. A késedelmi kamat két krajczárt
tesz azon összeg minden frtja után, mely az évn-
gyed első havának végéig le nem rovatott, azon
esetben is, ha az illető adó az évnegyed vége előtt
bármikor befizettették is. Ellenben ki az évnegyed
első havában a következő évnegyedre vagy évnegy-
edekre előre megfizeti adóját, azaz előre megfizetett
adóösszeg után 6%-os kamat megtérítésében része-
sül és pedig a befizetés napjától az esedékesség nap-
jáig számítva.

Az egyenes adók a községi adószedőnél fize-
tendők. Minden kis és nagy községben a választó kö-
zönség által 3 évre adószedő választandó. Ez beve-
szí, bejegyzí s adózó könyvecskéjében nyugtázza az
adót; napi jegyzékét naponként közli az adókönyve-
lővel a községi adó-főkönyvbe való vezetés végett.
Ha a községi pötlék az állammal együtt szedetik,

gyűlnek a zenekar helyén, körbe állanak s fényüket
a szépen kitisztított rézhangszerek verik vissza. A
zene ismét megzendül, a társaság élénkebb lesz s ta-
gadhatatlan, hogy élénksége folyton folyvást emelked-
nék, ha a láthatárt beborító sűrű fellegnek s egy he-
ves szélroham a tovább mulatás vágyát le nem
hűtené.

Egy hirtelen elrobogó kocsi zaja, aztán a ki-
váncsiak csoportjának bomladozása, egyes sajnálko-
zások, tudatják mindenkiel, hogy a főherceg eltá-
vozott. A szél egyre hűvösebb és rohamosabb lesz,
kifordítja a plaideteket, földhözvágja a kalapokat és
— főként — hozza az esőt. A zene elhallgatott, a
közönség pedig még csak most lett igazán zajos; ki-
abáltnak bérkocsi után, az elvághatatlanok kiabálva
keresik egymást, — hanem e hirtelen növekedett zaj
hirtelen csillapol; a közönség egy része az étter-
mekbe vonult, más része pedig bérkocsin hazament,
végre, a harmadik rész gyalog nekiindul egy sűrű
felhőszertű portömegnek, mely a város hollétét jelzi.

Ilyen mulatság volt a marosvásárhelyi honvéd-
táborban, borongó hives időben: a szép időben le-
folyt időtöltések csupán annyiban különböztek emet-
től, hogy akkor a késő este vetett véget a mulat-
ságnak, mely nem kezdődött, hanem végződött táncz-
czal és nem közhonvédek tánczoltak egymással, ha-
nem honvédtisztek; szép hölgyekkel, s főleg, nem
volt itt József főherceg, kiről egyébaránt tudva van,
hogy a kedélyes mulatságoknak igen nagy kedvelő-
je, sőt gyakran teremője. Hozza vissza az ég e di-
cső szép napokat és azoknak ünnepeltjét József fő-
herceget a bércezes, szép Erdélybe minél hamarabb.

„KELET“ TÁRCZÁJA.

A m.-vásárhelyi honvédtáborban.

M.-Vásárhely, 1874. oct. 4.

(B. G.) Szent-Mihály nyarának verőfényes nap-
sugarát a honvéd gyorspuskák szuronyai és a fényes
húszárkardok tükrözik vissza s e visszatükrözött fény-
ből kölcsönöznek a kedélyek is. Ez ideiglenes jó han-
gulatnak is megvannak őszinte örömei, melyeket ál-
dozatok árán szerzünk meg magunknak; némelyek
órák hosszat futnak, fáradsnak, csak hogy egy kis
ágyúszárhoz, vagy sortüzeléshez jussanak, mások fel-
áldoznak az otthon főzött, szájuk izére készített jó
ebédet: étkeznek sebbel-lobbal, nagy hirtelen egy
vendéglobban, nehogy elszalaszák azt az élvezetes
lelkesítő látványt, midőn egy néhány ezernyi főből
álló honvéd hadtest a general-stáb előtt eldefilírozik.
A legnagyobb rész azonban békességesebb látványon
és mulatságon kap: kint a szabadban főkereai a
honvédek táborozó helyét s ott keres magának olyan
élvezetet, minőt — hite szerint — kevesebb fáradság-
gal szerezhet.

Az ut, melyen a városból a honvéd baraque-
okhoz juthatunk, olyan, mint a zárandokok útja,
hosszu és fáradságos.

Soha annyi élvezettel és türelemmel nem szittuk
és nyeljük a sűrűn felszálló utcai port, mint e na-
pokban. Ez ut tele van kimenőkkel és bejövőkkel,
minden bérkocsi tíz helyett szaladgál s a város egyes
részeiben levő csekély mozgalom, ez egy helyen ösz-
pontosul. Mikor aztán kiérünk a szabadba, a por

akkor a részletfizetések alkalmával a befizetett összeg azon arányban számítandó az állami s községi tartozás lerovására, a melyben áll az állam adóforintja a község adóforintjához. — Az államadó pénzei a község pénzeiből elkülönítve kezelendők. A beszedett adónak az adóhivatalhoz pontos beszolgáltatásért felelős első sorban az adószedő, második sorban a községi bíró s jegyző s városokban a polgármester, harmadsorban, a visszkereset főtartása mellett, maga a község. Az államadónak hűtelen kezelése, illetőleg sikasztás büne alá esik. Törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban az adószedők teendőit a városi adóhivataloknak házi pénztárából fizetett pénzügyi osztályai teljesítik.

A ki ugyanazon egy adóhivatali kerületben legalább 200 forint egyenes adót fizet, köteles, az pedig, ki legalább 100 forintot fizet, jogosítva van, közvetlenül az adóhivatalnál fizetni be adóját, a hol ez iránti szándéka az előző év vége előtt bejelentendő. Ezen intézkedés Budapesten csak azon vállalatokra terjed ki, melyeknek igazgatósági székhelye vagy a magyar vagy az osztrák állam területén fekszik, de üzleteket a másik állam területére is kiterjesztik.

(Folyt. köv.)

A kolozsvári ipariskolák szervezeti szabályai.

I. Ez iskolák célja és köre.

1.) Az ipariskolák célja: megadni a város iparos tanoncainak és iparos segédeknek a szellemi ismeretekből is azt a képzést, a melyre nekik — elválasztott életpályájukért, de egyetemes indokból is, hogy majdan mint önálló polgárok, becsülettel felelősséget megpolgári kötelességeiknek — elkerülhetetlen szükségük van.

2.) A felállítandó ipariskolák részben az elemi oktatást foglalkoztatni azokra a tanoncokra és segédekre nézve, a kik — az eddigi mostoha időért — még az ugynevezett elemi vagy népiskolákat sem látogathatták; részben pedig továbbképzést nyújtanak a nevezettek közül azoknak, a kik a legszükségesebb elemi ismereteket amaz iskolákban megszerezték ugyan maguknak, de magasabb tanulmányokat hallgatni már nem volt alkalmuk. Utóbbi értelemben tehát az ugynevezett ismételőiskolázást fogják ez iskolák pótolni.

3.) Éppen ezért, de különösen azért is, mert az 1872-ki ipartörvény 42-ik §-a c. pontja ezt határozottan rendeli, kötelessége minden iparos tanoncoknak — egész felszabadulási idejéig — pontosan feljárni az ipariskola valamelyik osztályába. Tanonczokok kivétel — önként jelentkezés folytán — segédek, sőt még önálló mesterek is látogathatják az ipariskola valamelyik osztályát.

II. Az ipariskolák beosztása.

4.) Minden teljesen beállított ipariskola — a beljáratott tanuló képzéséhez s a benne tanítandó tárgyak mineműségéhez képest — legalább is 3 osztályból áll. Ezek közül az 1-ső osztályba azok a tanonczok osztatnak be, a kik még semminemű oktatásban sem részesültek, vagy ha részesültek is valamilyenben, de írni és olvasni még sem tudnak. A 2-ik osztály azok számára állítatik, a kik az 1-ső osztályt már végezték, vagy más uton szereztek magoknak annyi ismereteket, a mennyihez az ebbe való felvétel köve van. Végre a 3-ik osztály azon iparos tanonczok, és segédek számára, a kik a 2-ik osztályt — legalább is — kielégítő eredménnyel végezték; vagy ha nem végezték is, de más uton már annyira haladtak, hogy ez osztályba való felvételükre — a kiállandó felvételi vizsgán — elég kezességet nyújtanak.

A tanár.

Regény.

Írta: Currer Bell.

Eyre Jane, Shirley stb. szerzője.

Huszonegyedik fejezet.

(Folytatás.)

E szavak valának most a felém csillámló fény-sugár; itt gondolám, lehet egyedül menekvésem e sötétségből; de ámbár e hideg fény egy kis sugárt lövelt felém, legkevésbé sem vidított fel, aztán nem olyannak tűnt fel e menekvés ut, melyen szívesen haladtam. Jogom nem volt szolgálatot várni Vanderhutenól; csak nem fordulhattam hozzá érdemeim megjutalmazásáért; ezt nem tehettem, csak is azon kényszerűségre támaszkodhatam, hogy nincsen foglalkozásom; munkára volt szükségem; s jelenleg leginkább azáltal lehetne kifizésem azt kaphatni, hogy biztosítsam magamnak pártfogását. Ez jól tudtam csak az által volt elérhető, ha kérem tőle; nem kérni, miután a kérés sértő büszkeségem s szokásaimmal ellenkezett, éreztem, hogy igen nagy engedékenység volna az álokoskodás s öntulbecsléssel szemben; lehet hogy tán egész életemre megbánhatnám e mulasztást s most nem akartam ily bajnak okozója lenni.

Még azon este elmentem Vanderhuten ur lakására; de hasztalan feszítettem volt meg az ívet s tettem fel a vesszőt; a hur elpattant. Csengettem a ház bejáratánál, (nagy szép ház volt, igen drága városrészben) egy szolga ajtót nyitott; kérdeztem: itthon van-e Vanderhuten ur? Vanderhuten ur egész

5.) Mikor az így szervezett ipariskolák által városunk iparos tanonczai és segédei már elég alapos ismeret birtokába jutnak, ez iskolák felügyelő bizottsága oda fog hatni, hogy városunkban — a város, a helybeli kereskedelmi- és iparkamara és a magas kormány segélye mellett — legalább egy iparos szakiskola, vagy több — magasabb szakképzést nyújtó — tanműhely állítsassék fel amaz iskolák mellé s illetőleg azok betöltésére. Ezek szervezésére — a maga idején — külön javaslat fog készítettetni.

III. Az iskola tanterve.

6.) A tanterv városunk ipariskoláiban — kivétel nélkül — mindenütt a magyar.

7.) A tantárgyak a következők:

A) Az 1-ső osztályban.

a) értelem gyakorlat;

b) írás és olvasás, az írva-olvasás tanmódja szerint.

E tárgyak tanításával s illetőleg kezelése közben arra kell törekedni, hogy a tanulók jó és biztos írásra tegyenek szert s tanuljanak meg folyékonyan és értelmesen olvasni; továbbá, hogy felfogásuk, értelmük és előadási képességük oda fejlesztésére, hogy a mit olvasnak, értsék is s a mit megértettek és tanultak, arról előszóval könnyen s a lehetőleg szabatosan tudjanak számot adni. Végre megkívánatik, hogy e tárgyak tanítása közben a nyelvtani legelemibb ismereteket is közölje tanítványai a tanító s különösen ismertesse meg őket a helyesírás fontosabb szabályaival.

c) A rajz elemei, részint összekötve az értelem-gyakorlatok tárgyalásával, olyképen, hogy az abban ismertetendő könnyebb tárgyak és egyszerűbb eszközök képét is lerajzolják a tanulók, és pedig vagy egyenesen a természet után, vagy pedig azon alakok után, a melyeket a tanár rajzoló rólók a táblára; részint mint hallgatólagos foglalkozás, a mikor is az elejökben adandó minták után gyakorolják magokat a tanítványok a szabadkézi vonal-rajzban.

Lesz e tárgyra együtt és összesen hetenkint 5 óra.

b) számvetés; hetenkint két órán.

A tananyag itt: a 4 művelt egészekkel, tízesekkel és a legközönségesebb törtekkel; s tízeses törtek tárgyalása közben a méter-mértékek tüzetes ismertetése.

E tananyagot azonban nem pusztán számokban, azaz nem elvont példákban kell felmutatni, hanem gyakorlati s különösen az üzleti életből merítendőben kell feldolgoztatni. Kiválólag gyakorlandó a főbeli számítás s ennek gyakorlati előnyeit az írásbeli műveletekre is át kell vinni. A vezérely itt tehát: a mi észből kiszámítható, azt csak eredményképen szabad papírra tenni, vagy táblára írni.

Heti órák száma ez osztályban összesen 7.

(Jegyzés. Minthogy az 1-ső osztályba részint egészen kezdők, részint már némi képzettséggel bírók osztatnak be: az ebbe járó tanulókat az illető tanár két csoportba osztandja s így akként tanítandja, hogy a mig az egyik csoporttal foglalkozik, addig a másiknak valami hallgatólagos foglalkozást ad.)

B) A 2-ik osztályban.

a) Értelmező olvasztás és magyar nyelv. A folyékony és értelmes olvasás teljes begyakorlása s a nyelvtan és helyes írás fontosabb szabályai ismertetésének tovább folytatása és befejezése mellett, főfigyelmet fordít itt a tanító az olvasmányok tárgyi értelmezésére. Ezzel s az ehhez kötött magyarázatokkal tanítványai ismeretkörét bővíti s emlékeztet is gyakorolja. Utóbbi gyakorlásáért s azért, hogy tanítványait abban is szoktassa, hogy magokra olvasva, miket jegyezzenek meg, időnként az olvasókönyv egyes darabjait otthoni olvasásra s illetőleg

családostól elutazott — Ostendébe mentek — nem tudni mikor jönnek haza. Ott hagytam látogató jegyemet s hazatértem.

Huszonegyedik fejezet.

Ezóta egy hét telt el; elérkezett a jour des nocés (menyegző napja); Sz. Jakab templomába szentestítették az új házások szövetségét; Zoraida kisasszonyból lett Pelet asszony született. Reutter; s ez átváltozás után félórával, a "boldog pár" a mint a hírlapi frázis szóla, utban volt Páris felé, hol előre kicsinált terv szerint voltak töltendő a mézes heteket. Az ezt követő napon én is elhagytam az intézetet.

Személyem és vagyonom (néhány könyv és ruhadarab) könnyen el lettek szállítva egy szerény kis lakásba, melyet ugyanazon utcában nem messze fogadtam volt előre. Fél óra alatt ruháim rendezve voltak a ruhatarban, könyveim egy polczra, s a "költőzködés" be volt fejezve.

Nem éreztem volna e napon szerencsétlennek magam, ha egy más tájadalom nem emészti szívem — legyőzhetetlennek tetsző vágy a Szűz Mária utcába menni, legyőztem ez érzelmeket, de izgatottá tett azon szilárd elhatározás, kerülni amaz utcát mind addig mig csak el nem oszlik kínzéseimről a kétely komor köde.

Szép szeptemberi est volt, nagyon enyhe és csendes; nem volt semmi dolgom;

Jól tudtam, hogy ez órában Francis is fel van már mentve napi foglalkozása alá; elgondoltam, hogy hátha ő is vágyakozhatik tanítója után,

tanulmányozásra is felfigyeljen, de ezután a legközelebbi órán kérje számon tőlük: mit tanultak s hogy tudnak azt szabadon, de értelmes nyelven elmondani.

b) Gyakorlati iránytan. E tantárgy kezelését szabályok beemlézése nélkül egyenesen a gyakorlati levelezéseken kezdi a tanító; leveleken kívül fogalmaztat és írat az órán, — vagy hagy ki, havonként legalább 2-szer, magán dolgozatnak — oly ügyiratokat, a melyek ez üzleti életben a legközönségesebbek, p. o. nyugtákat, számlákat, teherleveleket, hirdetményeket, kötelevényeket, áru-, munkabér és bérleti szerződéseket. Ezekről szólva s ezek fogalmazását gyakoroltatva, igyekszik fog az illető tanár megismertetni tanítványait az ezek szerkesztésére vonatkozó legfontosabb törvényes rendeletekkel, az idegen nyelvekből s különösen a németből vett kereskedelmi műszók értelmével s legalább általános ismeretét nyújt nekik a váltókról és s váltó-eljárás főbb leíról is.

Óraszám e két tárgyból hetenkint 3 óra.

c) Gyakorlati számításban s könyvvitel, csakis annyira terjeszkedve, a mennyire egy iparosnak a maga üzletével szükségbe van. Röviden ismételve tehát az 1-ső osztály tananyagát s a közben megismerkedve a méter-mértékekkel, tanulni fogja ez osztály a számtant: az egyszerű és összetett hármasszabályt, a hármasszabályt, kamatszámítást, társasági és vegyítési számításokat; a mértant: a terület- és köbtartalom számításból a legközönségesebbeket. A könyvvitelant: a letár, pénztárkönyv, napló és főkönyv ismertetése mellett a bérkönyvet és az anyagszerkezt ellenőrző skontrolót. Ezek tanítása is folytonos írással lesz összekötve. Heti óraszám 3.

d) Szabad kézírás hetenkint 2 óra.

Heti óraszám ez osztályban 8.

Külföldi szemle.

Kolozsvár, oct. 7. 1874

A távirada Berlinből olyan esemény hírért hozza, mely lehetetlennek látszanék, ha nem hivatalos alakban érkezett volna. A német kormány elfogadta Arnim grófot, ki előbb az északnémet szövetség nagy-követe volt a curiánál s a zsinat idején igen kiváló szerepet játszott, a nagy háború után pedig a német császárságot a francia kőztársaságnál képviselte s ezen minőségében mind a békealkudozásokban, mind a későbbi tárgyalásokban Bismarck hercegnek egy szólnán jobb keze volt. Azóta a jó viszony a birodalmi kancellár s Arnim ur közt teljesen megcsakadt; a zsinat ügyében igen éles hírlapi polemia fejlődött ki a két államférfi közt és Arnim grófnak, kit a hivatalos lapok azóta minden alkalommal igen bevesen meg szoktak támadni, vissza kelle vonulnia a diplomatai pályáról. A gróf több hónapon át mint magán ember élt birtokában s vasárnap délelben Nassau-Haidei kastélyába elfogtatott s börtönbe vitetett. Ugyanez időben itt s a gróf berlini palotájában, valamint Arnim-Boitzenburg gróf lakásán Berlinben házmotózás tartott, de eredménytelenül.

Hogy e roppant szenzációt keltő eseményre mi szolgáltatott indokot, azt az eddigi táviratokból még határozottan nem tudhatni. Egy távirat azt mondja, hogy Arnim gróf nem akarta Bismarck herceget néhány "magánlevél kiadni. Berlini lapok ellenben azt állítják, hogy Arnim ur fontos államiokiratokat sikasztott el. Ez utóbbi, úgy látszik, valószínűbb, minthogy a házmotózás és elfogatás bírói határozat alapján történt. Azt pedig alig lehet föltenni, hogy egyszerű magánlevelek ki nem adása miatt egy porosz bíróság olyan kiváló egyén elfogatását fogná elrendelni, a minő Arnim Harry gróf ur volt. Az esemény kétségkívül sok commentárra és hírlapi po-

én jól tudtam, hogy vágyom ő utána. A képzelet halk susogással kezdett egy regét beszélni még remélhető örömköz élvezéséről.

Írás vagy olvasás mellett fognád őt találni, — szólék magamban — szépen leülhetsz mellette s azért nem szükség nyugalmát helytelen izgalma által megzavarnod; nem kell rendkívüli magadviseletet vagy szokatlan szavai által zavarba hoznod őt. Légy olyan hozzá, mint eddig voltál, nézd át iratait, ügyelj reá mialatt olvas, mond el neki hibáit, vagy dicséred meg nyugodt hangon; ismerek hatását mindkét eljárásodnak; ismerek mosolyát, ha örül, szemének gyors pillantását, ha nehezteles izgatja fel. Bírod a titkot tetszésed szerint, bármely kifejezést varázsolni arcára s kedvedre választhatsz e bájos különlegességek között. Hallgatva fog mellette ülni, mig csak kedved lesz beszélni hozzá; varázshatalmat bírsz felette gyakorolni; a mily eszes és beszédes ő néha, kedved szerint lezárhatod ajkait, s fényes szemét gyanakvó tartózkodás fátylával vonni be; de azt is tudod, hogy nem csak egyhangu szelid engedékenységből áll kedélye; különös, sajátos gyönyörrel szemlélte ő néha, hogy mily erőlyesen tartanak igényt arra, hogy helyet foglaljanak, érzelmek között s arckifejezésén, a haragos felindulás, gúny, szigor és elkeseredés: tudod, hogy csak kevesen tudják őt úgy kormányozni, miként te, és hogy jelleme, megtörhetnének ugyan a zsarnokság s igazatlanság nyomása alatt, de meghajolni soha nem fogna, mig okossága és szívbeli hajlam, pusztá intéssel is képes volna őt vezetni. Kísértésd meg most ezek hatását. Menj — hisz ezek nem szenvedélyek, könyvű lesz bánni velők.

lemásra fog alkalmat nyújtani. Tulajdonképeni jelenlétééről azonban mindaddig nem lehet határozott ítéletet hozni, mig a törvényszéki eljárás folyamata és eredményei közzétéve nincsenek.

A franciaia megyei választások vasárnap a polgárok igen élénk részvétele mellett mentek végbe. A kormány hivatalos táviratai szerint egészen vére a monarchisták némi előnyöket vívtak ki. Hogy azonban az előnyök nem valami jelentékenyek, azt a távirat is elismeri. Nantes, Montpellier, Lyon, Lille, Bordeaux s több más nagy városban a köztársasági párt fényesen diadalmaskodott.

Gironde, Seine Inferieure és Haute Garonne megyében viszont számos monarchista jutott be a bizottságba. Sok megyében a szavazatok annyira szétforgácsoltak, hogy új választást kell tartani. A legújabb sürgönyök összesen csak 170 választási eredményről hoznak jelentést, ezek nagyobbik fele a monarchisták javára ítélt ki. Anmale herceg Oise megyében választatott meg; Corsica szigetén hir szerint Napoleon Károly herceg diadalmaskodott Napoleon Jerome, a vörös herceg felett. A választások végeredményét csak néhány nap múlva lehet constálni.

A franciaia kormány végre visszahívta az „Orenoque“ hajót, mely csaknem négy évig ezírkált a olasz vizeken Civita Vecchia körül. Az olasz kormány régtől igen rossz neven veszi, hogy Franciaország állandóan hadihajót tart az olasz tengerparton. Ezt joggal a bizalmatlanság, sőt az ellenséges érzelmek manifestumának tekintette Victor Emánel kormány, mely most nagy meglepődéssel veszi a hajó hazahívását. Az „Orenoque“ ott időzése ugyan nem volt egyéb, mint céltalan demonstráció, mely a pápának nem használt, Franciaországnak pedig folytonos kellemetlenséget okozott. A hajó visszahívását a pápa és Mac-Mahon tábornagy közlelőváltás előzte meg s maga a pápa belátta és elismerte, hogy a franciaia kormány helyesen cselekszik, midőn a hajót hazarendeli. A félhivatalos távirat, mely ez ügyben érkezett, azt is megegyeztet, hogy a pápa bármilyen nyilatkozatot tett volna, mely Olaszországban maradására vagy onnan való távozására vonatkoznék.

Az olasz miniszterek szept. 30-án, közös tanácskozás tartása végett Florenczbe érkeztek. A minisztertanács először is Vilmos császár olasz utjának eshetőségével foglalkozott. A német császár erre nézve még nem határozott ugyan, de valószínűnek tartják, hogy nem sokára megvalósítja ezen rég táplált szándékát. Utja azonban, hir szerint, csak Milanóig fog terjedni. Ezenkívül a minisztertanács azon beszédet tárgyalta, melyet Mingetti gr. miniszterelnök választói előtt Legnanóban tartani akart.

Minghetti ur oct. 3-án jutott választói körébe s másnap egy lakoma alkalmával mondá el beszédét, mely minden tekintetben kormány program jelentőségével bír az új választásokkal szemben. Minghetti kijelentette, hogy most a politikai egység kivívása után az első feladat a pénzügyi egyensúly helyreállítása. Az 1875. évi összes deficit már csak 54 millió lírát teend; ebből is fedezve lesz 32 millió a vaspálya egyezmény s új adók által. A többi 22 millió fogyasztási adók és vámjvedelmek által fog fedeztetni. Ezek folytán a miniszterelnök reményli, hogy új adók nélkül is boldogulhatni fog, de csak azon feltétellel, ha a parlament új kiadásokat meg nem szavaz, mert ez esetben ismét új adóemelések lesz szükségesek. Ma a jövő pénzügyi te kintetben is biztosítottának látszik; a mi még hátra van, azt észszerű adóreform segélyével el lehet érni.

Azután a miniszterelnök előadta, hogy néhány tartományban a közbiztonság annyira veszélyeztetve

De én nem akarok menni — feleltem az édes kísértőnek. — Minden férfi ura önmagának bizonyos pontig, de azontul nem. Vajjon képes volnék-e ma este felkeresve Franciát, csendesben, nyugodtan ülni mellette s csak egyedül az ész hideg szavával s a pusztá barátság szívélyes hangján szólani hozzá?

„Nem“ — volt rövid felelete ama forró szerelemnek, mely elfogta egész volámát s kezdett ellene mondani az okosságának.

Az idő megállani látszik, mintha a nap nem akarna ma lehanyatlani; órák hallatá egyhangu kegyegését, de a mutató mintha megbénult volna.

„Minő forróság van“ — szólék hangosan, felszakítva egyik ablaktáblát, mert valóban tán soha nem éreztem magam ily lázas állapotban. Midőn a közös lépcsőn lépteket hallék feléle jönni, önkénytelenül kérdém magamban, ha vajjon e másik lakó is, ki most szobája felé halad, ép oly zavart kedélyű-e s életbeli állása neki is oly bizonytalan s ingadozó, mint enyém, vagy pedig biztos segélyforrás nyugalmat élvezi s nem rabja a szenvedélyeknek? De mi ez? személyesen jön-e, e gondolatban felfeltett társnyit megfajtani nekem?

Valóban kopogtatott — az én ajtómon; ezzel élénk síetséggel felrántotta azt s mielőtt csak időm lett volna is „tessék“ elmondani, átlépte küszöböm s becsukta maga után az ajtót.

(Folytatás következik.)

van, hogy azt a meglevő törvényekkel fenntartani nem lehet. A kormány nem fél ugyan sem a vörös, sem a fekete kísértettől, de a néhol fennálló orgyilkos szövetségek ellen rendkívüli intézkedéseket fog a parlamentnek javasolni. A miniszterelnök végül arra hívta föl a polgárokat, hogy csak olyan képviselőket válasszanak, akiknek határozott eszméik vannak s a kik az eszméket érvényre emelni képesek. Minghetti ur e programbeszéde nagy tetszést aratott.

A „Times“ oct. 2-áról Belgrádból egy táviratot hoz, mely azt állítja, hogy a kormány új összeesküvésnek jutott nyomára. Ez összeesküvés feje állítólag Karagyorgyevics herceg; célja a mostani uralkodó ház megbuktatása volt. Számos elfogatás történt és sok fegyvert confiscáltak. A közrend azonban sehol sem lőn megzavarva.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Budapestén octob. 8. 9 ó. 48 p. d. e.
Érkezett, octob. 8. 10 ó. 25 p. d. e.

Királyunk tegnap Bécsbe érkezett. A magyar kölcsonre valameny-ni helyen oly tömegesen érkeztek aláírások, hogy a subscriptiot már tegnap délelőtt berekesztették; Budapestén aláíratott 3½ millió, az aláírás tehát fényesen sikerült.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, oktob. 7. 1874.

— **Lapunk t. előfizetőit tiszteltetl kéri a kiadóhivatal, hogy a következő évnegyedre előfizetéseiket idején megtenni sziveskedjenek, mivel fölesleges példányokat nem nyomathat.**

— József főherceg ő fenségének M.-Vásárhelyi utja érdekes mozzanatokban bővölködik. A herceg bérkocsin hajtatott be a „Transilvania“ szállóba, hol különben az első emelet ő fensége részére volt fenntartva, de itt sem állapodott meg, s a vendéglős azon tiszteletteljes értesítésére, hogy ő fenségét holnapra vártuk, nevetve mondá: „tudom, nagyon jól tudom, de nem vesztegethetjük az időt, dolgozunk van“ és azzal a bérkocsin tovább hajtatott ki Koronka felé a gyakorlatra, az ott gyakorló honvédség nem kis meglepetésére és örömére. A főherceg a legnagyobb figyelemmel vizsgált meg mindent, a gyakorlatnál egyes mozdulatok hibás voltára is megjegyzést tett, de általában nagyon meg volt elégedve a katonaság éberségével, gyors mozdulataival, a szigorú figyelemmel, a tisztek loyális bánásmódjával, és elismerését is fejezte ki a tanusított előhaladás felett. A legénység egyes tagjai dicséretes viseletét is észrevette, s nem késett azoknak elismerését egyenkint velők tudatni, s tölők egyebekről is kérdezősködni, így ha meg vannak-e elégedve az ellátással, stb. Figyelme oly aprólékoságokig kiterjedt, hogy egy-egy igen vastag bakkaucsa is megjegyzést tett, hogy az sérülést okozhat; egy másik közvitének fegyverét próbálta meg, és az azon lévő hibát sajátkezüleg igazítva helyre, „megigazítva adom vissza“ választással adtaát. A gyakorlatról vissza egy közhuszár lován jött, midőn Graef altábornagy a maga reservában tartott lovát akarta átadni, József főherceg oda nyilatkozott, hogy: „ha a huszár el tud rajta állni, el tudom én is!“ A bakkaucsnál a főherceg megérkezése napján, s másnap zeneestély volt, melyen a katonai zenekar működött. Érdekes volt, midőn a főherceg ő fenségének, ki mindkét estélyt magas látogatásával tisztelte meg, a készülöben lévő diszkapukat mutatták, melyek holnapra várt megérkezésre készítették, a főherceg mosolyogva mondá: „hiszen épen azért jöttem korábban, hogy én is segíthessek önöknek.“ A diszkapuk felirata ez: „üdvözlünk cs. kir. fenség, éljen József főherceg!“ A zeneestélyen nők virágcsokrokkal fogadták ő fenségét, mit ő igen szívesen megköszönt és többekkel röviden társalgott. A honvéd legénységet, a főherceg jószágáról dobozokban hozott jó magyar káposztával és hussal vendégelte meg nemcsak, hanem levitette az az első cigány zenekart, és a legénység pár percz alatt táncra kerekedett, a főherceg ő fensége pedig beállott közből, s jókedvűen nézte a „csárdások“ lejátszát végig, maga is többször bokázván. A legénység kedve nőttön nőtt, rá gyújtottak az ismeretes notára:

„Kossuth Lajos azt izente,
Elfogyott a regimentje“ stb.

A főherceg mindent örömmel hallgatta, sőt az egyik huszár széles jókedvében a lábára taposván, egyik tiszt rendreutasítására is azon választ adta, hogy hagyják el, hiszen most mulatnak. „A veres, fehér, zöld lobogó lengett a sátor tábora felett, s a tanyák is mind nemzeti színre festvék. Jól esik a szemnek, hát meg a szívnek!“

— A kir. igazságügyminiszter a n.-szabeni kir. törvényszékhez végrehajtóvá Philp Gusztáv preszkai körjegyzőt nevezte ki.

— A kolozsvári m. kir. tud. egyetemen az 1874-ik tanév ünnepélyes megnyitása f. okt. hó 12-re, mint ezen kir. tudomány egyetemet megalapító törvény szentesítés napjának évfordulójára d. előtti 11 órára lévén kitűzve, erre az egyetemi tanács az egyetemi polgárságot és az érdeklődő t. cz. közönséget tisztelettel meghívja. Az ünnepély a következő rendben fog megtartani: 1. A lelépő nagys. Rector, dr. Machik Béla ur számoló beszéde a lefolyt 1874 tanévről. 2. Az 1874 tanévre választott nagys. Rector, Finály Henrik program beszéde. 3. A bölcsészeti, nyelv- és történettudományi kar decánja Szamosi János ur „A női jellemek Sophocles tragoediáiban“ értekezése. Az ünnepély helyisége a városi redoute terme. A kir. tudomány-egyetem tanácsának folyó október 5-én tartott 1-ső rendes üléséből. Kolozsvárt, 1874. október 6-án, Finály Henrik, e. i. rector.

— Fogarassy Mihály erdélyi püspök ur ő nmlga szombaton városunkba érkezik s vasárnap d. előtt fel fogja szentelni a szt. péteri templomban az új oltárt.

— Az újjászervezett ipariskolák még e hó folytán városunkban is megnyitnak. Ez alkalomból a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az alább következő felhívást intézte városunk iparosaihoz; a melyet, midőn egész terjedelmében közléstünk, melegen ajánljuk ez iskolák lelkes felkarolását érdekelte polgártársaink figyelmébe. A felhívás így hangzik: Az ipar egészséges fejlődésének egyik alapföltétele a gyakorlatl párosult elméleti oktatás. Általánosan ismert sajnos körülmény, hogy nálunk az iparos tanoncok több mint fele része a legzűlésebb elemi ismeretekkel sem bír, a másik felének meg nincs alkalm a iskolában szerzett ismereteit alkalmas módon gyarapítani. E hiányon segitendő, alólirt kereskedelmi és iparkamarának régi törekvése Kolozsvárt az iparosok számára rendszeres esti és vasárnapi iskolákat állítani. A magas kereskedelmi ministerium kérdésünkre kegyes volt e célra 1500 frt évi segélyt nyújtani s e kamara a városi hatósággal kezelt fogva az ipariskolákat f. évi október hó folytán megnyithatni reméli. Miután erről Kolozsvár iparosait előre is értesíteni kívánjuk, tesszük ezt azon reményben, hogy minden iparos örömmel fogja üdvözlölni ez intézkedést, a mely ohajtott alkalmat nyújt az iparos segédmunkások elméleti oktatására, mert mindenki be fogja látni, hogy értelmes segédmunkásokat az ipar gyakorlati fogásaira is könnyebb megtanítani s az ilyenektől sikeresebb munkát, több szorgalmat és rendszert várhatni; a közérdekű cél szempontjából reméljük s hisszük továbbá, hogy minden iparosmester ez iskolák ügyét tehetése szerint elő fogja mozdítani s jelesen tanonczait, segédeit nem csak ol nem tartja azok látogatásától, de az előadások szorgalmas és pontos hallgatására s a tanulásra rászorítja. Végül ki kell jelentenünk, hogy a m. ministeriumtól, a városi hatóságtól s e kamarától ez iskolák fenntartására nyújtott segély csak egy részét fogván fedezni a szükséges kiadásoknak, arra is számítnunk, hogy az ipar-társulatokon kívül egyesek is — a miat már előlegesen is történt, — tehetséghöz mért pénzrádolozattal fogják segélyezni ez intézetet, a mely kizárólag városunk iparának fejlesztése érdekében indul meg és lesz fenntartva. Erre pedig annyival inkább kell számítanunk, mert a m. ministerium évi segélye attól van feltételezve, hogy Kolozsvár iparosai felfogván az ügy fontosságát, az ipariskolákat a még hiányzó költséggel segélyezni és azok sikerét biztosítani készek lesznek. A megnyitandó ipariskolák szervezetének alapszabályait ide csatoljuk, a melyek az intézet szervezetéről, a tantárgyakról stb. a szükséges részletesebb felvilágosítást fogják nyújtani. Kolozsvárt, oct. 2-án 1874. A kereskedelmi és iparkamara Finály H. Lajos, elnök. Gáman Zsigmond, titkár.

— Egy Boldizsár György nevezett egyén tegnap éjjel, a mint a mezőre kiment, belopódzott a Hólya begyoldal egyik szőlőjébe, s midőn a pásztor zálogadásra szólítá föl a jogtalanul szőlőbe tolakodót, nem csak megtagadta ezt tőle, hanem durva góggal le is szidta a kötelességet teljesítő pásztor. Utóbbi sem vette hát tréfára a dolgot, s fegyverét levére válllóról cölébe vette férfit. A fegyver eldőlött s a férfi összeomlott. A golyó jobb lábán ment keresztül, még pedig oly veszélyesen, hogy életéhez kevés remény van.

— Hymen. Kollman hadnagy tegnap vezette oltárhoz Benel Amália k. a.-t, Benel János főharminczados urnak kedves leányát. Ferenczy József kolozs megyei aljegyző pedig szombaton tartja esküvőjét Filep Ida k. a.-l. Filep István közbecsülésben álló derék polgártársunknak ritka műveltségű leányával. Öszinte szerencse kívánságunk e frigyekekhez.

— A dévai m. kir. állami tanító-képződe értesítőt az 1874-ik tanévről vették. Az igazgatótanács áll 8 tagból, s 1873 jun. 20-tól összesen 11, a tanári kar pedig összesen 24 ülést tartott. Az intézetbe 1874-re felvételt 59 növendék; ezek közül 32 magyar, 27 román; vallásra nézve ev. ref. 30, g. keleti 15, g. cath. 10, roma. cath. 4. Az öszes ifjúságból meghalt 1, kizárattott 1, önkényt kimaradt 3. Az intézet 1874-ben kiadott 11 ezer forintot. Az igazgató 1874. január 1-től sept. 8-ig 152 ügydarabot intézett el.

— K.-Vásárhelyt Vitályos Lajos törvényszéki végrehajtónak neje a mult héten ágyában meg-

gyilkolva találtatt. Nyakán két vágás van s oldal-bordái betörve. Férje falun, leánya s a szolgáló a kertben voltak. A gyaru a néhainak fiát terheli, kit atyja kicsapongó élete miatt a háztól kitiltott.

— Antal Mária Marosi Gergelyné a maga és kis leánya nevében, a mely fájdalomtól leverten tudatja, hogy szeretett férje, kis leánya gondos édes-atyja, a székely-kereszturi unitárius közép-tanoda igazgatótanára: Marosi Gergely, folyó hó 5-én reggel 7 órakor életének 41-ik, boldog házasságának 11-ik, tanárságának 16-ik évében több évi gyengélkedés után tüdővész következtében megszűnt élni. Áldott legyen az igaznak emlékezete! Hált tetemei f. hó 7-én délután 3 órakor helyeztetek Székely-Kereszturon a végnyugalomra. Székely-Keresztur, 1874. oct. 5-én.

— A király kíséretét meglopták. Mult szombaton a király Gödöllőn szarvasra vadászván, báró Mondel szárnysegéd köpenyét a vágásba az utra letette, gondolván, hogy a tábornoknak a lénian kell jönnie és arra szüksége leend; ő felsége állást foglalván, visszaküldte a kocsi és utóbbi hoptot kiáltani hallván, az irányban hajtott. A tábornok a felöltött kereste a kocsin, de miután a kocsiól megtudta, hogy köpenyét ő felsége az utra tette, azon helyre hajtatott vissza, de már hült helyét találta. A király jóízűt nevetett az akaratlanul előidézett tréfán, mi annyival is inkább tréfának nevezhető, mert a gödöllői járás derék osendbiztos, Szontagh, masnap már megkerítette az elveszett köpenyt, mely a valkói gyalogpostás által mint talált holmi vitetett el.

— Megható, a nagy nap emlékéhez méltó imposans ünnepélyllyel ülte meg Arad e hó 6-án a vértanuk negyedszázados évfordulóját. Reggel 6 órakor nagy riadó volt az ébresztő. 8 óra után a városrölgéből indult meg a nagy számra növekedett menet, a minorita atyák templomába, hol nagy fénynyel volt disztve a ravatal, a szabadságharcra emlékeztető jelvényekkel. Mise alatt Haydn nagy „S“ zenéje adatott elő. Gyoroki plébános rövid hazafias hatásos szónoklatával sok hölgy szemébe csalt könyet. A templomban testületileg megjelentek megye, város, törvényszék, pénzügyórság, számos egyletek, közzeli községek küldöttei. Új honvédek 8 tiszt által voltak képviselve. A ravatal körül 13 debreczeni régi honvéd állott, mindegyike a kivégzettek egy-egy arczképt tartva díszes koszorúval kezükben. Virágokat budapesti kertészek, virágárusok adták; a szalagokat több hölgy. Mise után díszes menet volt a félóránnyira fekvő kivégzési helyre, a régi czeb, s szabadságharczi templomi gyászlobogók alatt. Nagyszerű látvány volt, a mint a roppant számú menet ki haladt harangzúgás s zeneszó mellett. A házak nemzeti gyászlobogókkal, s fátyollal voltak díszítve. Mintha csak népvándorlás lett volna. A menetet megelőzőleg sűrű tömegek vonultak ki, 10—12 ezerre tehető a jelen voltak száma. Képviselve volt minden vallás, nemzetiség. Hölgyek nagyobb része gyászban. Lélekemelő látvány, mily nagyszerű a kegyelet országos ünnepélye! Verőfényes idő kedvezett. A nap hevélt gyenge felhő fogta föl. Az új emlékének a régi szolgál talapatául. Koszoruk, zászlók díszíték a gyászos helyet. A gyászos helyen a Hymnus eléneklése után Feleki, Jókai prologát szavalá, követé tiszti beszéde, melynek politikai része elmaradhatott volna, mert kedvezőtlen hangulatot keltett. Degré beszéde zárta be az ünnepélyt, melegen hangsúlyozta a hazafiságot. Nem csak a hölgyeké, de rémes csatákat látott szemek is sűrű könnyben usztak. Ezzel az ünnepély legszebb rendben véget ért, Rákóczy indulóval hullámozott vissza a közönség. A színházban este disz-előadás, II. Rákóczy fogása.

— Tűzeset. Beszterczéről írják: E hó 2-kán virradó éjjel Besztercze külvárosában tűz támadt, mely három házát hamvasztott el. A tűz éjjel tájban keletkezett, még pedig ismeretlen okból. Még azt sem lehet bizonyossággal tudni, a város melyik részén tört ki először a láng. Azonban egy szervezett tűzoltói kar felállításra annyival szükségesebb, mivel az oltási buzgalom sok kívánni valót hagy hátra.

— Rablógyilkosság. F. évi augusztus 9-én vagy 10 diken egy Szász-Régen melletti faluból való fuvaros illő jutalomért néhány zsidónak Szász-Régenből Borgó Prundra szállítással vállalkozott. A szegény fuvaros tíz éves gyermekét is magával vivén, a zsidókkal elindult s többé nem is tért haza. Augusztus 11-én a Tekéből Beszterczére vezető ut árkaiban egy ismeretlen ember hullájára akadtak, melynek nyakán néhány halálos szurás, s fején és mellén is sérülések nyomai voltak. 14-én pedig Szerethfalván a nagy hid alatt a vízben egy 10—12 éves fiu holttestét találták meg. Minthogy a gyermekem semmi külső sértés nem látszott, egyszerűen vízbe fulltnak hitték s el is hantolták a hid közelében. Miután a fuvaros hosszú idő után sem érkezett haza, neje a törvényszéknél följelenté az esetet. Ennek folytán a beszterczei és tekei törvényszékek érintkezésbe lépén egymással, utóbbi mult hó 25-én, 26-án a férfi és gyermek hulláit az asszony és anya jelenlétében kisérték s ezáltal a hullák azonosságát a gyermeke kíséretében elutazó s többé vissza sem térő szekereseivel megállapította. Mindkettőn egy pokoli gyilkosság áldozatán estek. A férfi fiával utközben meggyilkoltatván, szekerétől, pénzétől stb. megfosztatták. Az atya Teke községén kívül szekeréből kidobatták. mig fia

Szerethfalvánál hányatott a hullásokba. Kik voltak a tettesek — a törvényszéknek mindéddig nem sikerült felfedeznie.

— Egy „drága“ állampolgár. Londonban sept. 29-én egy Thurlow nevű pár halt meg, ki a durhami püspöknek fia és a hasonnevű lordkancelárnak unokaöccse volt. Összeköttetéseinel fogva különböző sinecurákért, melyek 1825, 1837 és 1852-ben eltöröltettek, összesen 120,000 frtnyi évi nyugdíjt hozott, ugy hogy az egész összeg, melyet életében nyugdíj fejében az angol állam pénztárából kapott azért, hogy nem tett semmit, 424,505 font sterlinget tesz. Az angolok igazán elmodhatják, hogy Thurlowban egyik legdrágább polgártársukat vesztették el.

— Szerencsétlenség Londonban. F. hó 2-án a kora reggeli órákban hat teherhajó ment a Them-sén. Az utolsóban cukor, petroleum és öt tonna puska volt. Midőn a hajó a North-Gate hid alá jött, a levegőbe röpült. A hajón levő három ember meghalt; mások súlyosan megsérültek. A felrobbanás folytán az erősen épült hid teljesen szétromlott. A légnymást messze a környéken lehetett érezni. A parton a fákat pusztította el — a hid kertben van — a házakban is jelentékeny kárt tett. Hir szerint hét ember tűnt el; ezekről hírlík, hogy a felrobbanás pillanatában a hidon voltak. A lakók a megsérült házakat már elhagyták.

— A „Nordd. Ztg.“ gróf Arnim elfogatásának okául a következőket adja elő: Hohenlohe hg a párisi német követség politikai levéltárát hiányosnak találta. — Nagy mennyiségű — politikailag fontos — okmány nem lehetett megtalálni. Gr. Arnim, megintés folytán — a keresett irományok egy kis részét kézbesíté a külügyi hivatalnak; azt azonban tagadá, hogy a hiányzó okmányokról tudomással bír; több okmányról pedig azt állítá, hogy azok magántulajdon képeznek, — visszatartván a jelentékenyebb irományokat, vonakodott figyelembe venni a külügyi hivatal kibocsátványait. — A „Spen. Ztg.“ szerint a hiányzó okmányok száma 40, melyeknek visszaadása iránt már hónapok óta folynak Arnim gróffal a tárgyalások.

— Grillparzer emléksobrát oct. 4-én lelezték le Badenben Bécs mellett. Az emlékszobor a városi park jobb felőli sétátérén van felállítva, mely hely azért szemeltetett ki e célra, mert Grillparzer Badenben töltött tartózkodása alatt nyáron át nagy előszeretettel viselte el hely iránt. A park ünnepi szint váltott ez alkalomból, díszkaput emeltek, a fákat fellobogózták s a szónokok számára tribünt emeltek. D. e. 11 órakor már nagy száma közönség gyűlt össze Badenből és Bécsből a hely színe. Először szónok volt Germer polgármester, ki Grillparzer érdemeit, mint költőt, hazafiét és barátát tüntet fel és ki a szoborra szükséges költségek fedezésére az aláírásokat kezdeményezte. Beszölt Laube Henrik is, ki Grillparzer „Ausztria legnagyobb költőjének“ nevezte. A mellszobor maga ércből van öntve, híven ábrázolja a költőt és egy szászországi márványtalapzaton nyugszik, melyen az arany betűkkel vésett felirat olvasható: „Dem hochgefeierten Dichter, Ehrenbürger und getreuen Freund Badens, Franz Grillparzer, MDCCCLXXIV.“ Az ünnepély 12 órakor véget ért.

— Ezer kétszáz burnótszelence. A leg-sajátságosabb végredeletetek egyike az ötéves években elhalt gróf Nádasdy kalocsai érseké. Az e végredeletben foglalt nagyszámú hagyományok lebonyolítása igen hosszú időt kívánt és a végredelet némely pontjai még mai s érdekel birandnak, mert találóan jellemzik az elhunyt egyházfejedelem gondolkodásmódját. Az érsek hagyományában 1700 új arany burnótszelence is találtatt, melyeket a nagyság szerint osztályozott és végredeletileg hagyományozott. A katonabakból a kalocsai érseké praelátusainak, kanonokainak és egyéb méltóságainak hagyományozott, míg az eszpercek, plébánosok stb. a kisebbekből részesültek. És hogy jutott gr. Nádasdy e burnótszelence-gyűjteményhez? Az 1848-diki években az elhunyt érsek nem igen bízott sem az osztrák, sem a magyar papirpénzben, és mint hogy igen sok volt birtokában, Pestre, Bécsbe és más nagy városokba utazott, és a hol egy ékszerkereskedésben burnótszelencéket talált, azokat összevásárlá és Kalocsára szállíttatá. Végül már egész láda burnótszelencéje volt, míg az aranymversek és ékszereszeknél egy sem volt találtat. Nádasdy grófnak azonban még mindig maradt amolyan „gyanús“ papirpénze, s ezt halála után meg is találták egy másik ládában, azonban nem papir, hanem arany karperecek alakjában. A hol az érsek ráakadt egy arany karperec-re, azonnal megvette és ily módon egész karperecgyűjteménye is volt. Az elhunyt érsek nem szerette a drágaköveket, mert valódiságukban nem bízott és így csak tiszta aranykarpereceket vásárolt, melyekből egy darabot sem ajándékozott el és így az egész gyűjtemény a grófi családból származó örökösökre szállt át.

Távirati tudósítás a bécsi tűzsdőről

Oct. 10-én 5% Metalliques 70.60 frt. Kamat —. — 5% Nemzeti kölcsön 74.25 frt 1860. Kölcsön 108.—. —. Bankrészevény 98.7 Hitelintézetí részvények 24715 London 109.60 fr. st. Ezüst 103.60 Cs.kir. arany 524. Napoleonor 8.30.

Urbéri kötvények: Magyarországi 76.—. Temesi 76. Erdélyi 7525. Horvátországi 7975

Felelős szerkesztő: Szász Béla

Arlejtési hirdetmény.

A szászvárosi m. k. mérnöki hivatal kezelése alatt álló államutakon 1875, 1876 és 1877. években eszközöltendő kövecszállítás biztosítása iránt zártírási ajánlatok útján versenytárgyalás fog f. é. október-hó 26-án az alóli m. k. mérnöki hivatalnál tartatni.

Az ajánlatok a fennkelt három éven túl terjedő további három, tehát hat évi tartamra is tehetők, mely esetben a két különböző időtartamra szóló ajánlati árak világosan kitéendőek.

Felhívtnak a vállalkozni kívánók, hogy írásbeli ajánlatukat az említett helyeken a m. k. mérnöki hivatalhoz czimezve a tárgyalási napot megelőző nap déli 12 órájáig nyújtassák be, minthogy később érkező ajánlatok figyelembe vételét nem fogják. A vállalkozók kényelmére a miniszterium segédhivatali igazgatóságában is fognak ajánlatok elfogadtatni.

Minthogy azonban ezen ajánlatok a miniszteriumnál fel nem bontatván, az illető mérnöki hivatali kerületekben működendő bizottságokhoz a kitűzött határidőre felbontatlanul lesznek átküldendők, figyelemre vevendő, hogy a miniszteriumhoz benyújtandó ajánlatokat annál bizonyosabban az illető mérnöki kerületekben tartandó tárgyalási napot 5 nappal megelőzőleg nyújtassák be, mivel később a miniszteriumhoz érkezett ajánlatok semmi szín alatt el nem fogadtatnak és egy szerűen az illetőknek felbontatlanul visszaadandók fognak.

A miniszterium segédhivatali igazgatóságához czimzendő és beküldendő ajánlatok borítékára világosan kitéendő a mérnöki hivatal, kerület és útszakasz, melyre az ajánlat szól.

Az ajánlat akár az illető mérnöki hivatalhoz czimezve, akár a miniszteriumnál fog az benyújtatni a versenyző szabad választása szerint, vagy bizonyos államút egyes útmesterei területére, vagy egy törvényhatósági területen belül eső egész államútvonalra, vagy egy-egy mérnöki hivatal kezelése alatt levő összes útvonalokra szólhat.

A mérnöki hivatalokhoz beküldendő s 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatokhoz az ajánlati összegnek 5%-a mint bántéppénz esatolandó vagy készpénzben, vagy pedig a nap árfolyam szerint számított m. k. állampapírokban.

Ellenben a miniszteriumhoz beküldendő s szintén 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatokhoz az előírt %-nyi bántéppénz sem készpénzben, sem pedig értékpapírokban nem esatolható, hanem annak valamely nyilvános pénztárnál kellő mennyiségben történi letétele a pénztári elismervénynek eredetiben esatolása által igazolandó.

Az ajánlatokban az egységi árakból teendő árengedések számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

Azon ajánlattevőknek, kik a kövecszállítást el nem nyerték, a letett bántéppénz az ajánlati tárgyalás befejeztével azonnal vissza fog szolgáltatni, az illető vállalkozó pedig a szállítás befejeztéig biztosítékképp letéve marad.

A tett ajánlat az illető vállalkozóra nézve azonnal a kincstárra nézve, pedig csak azon naptól fogva kötelező, melyen a miniszterium által jóváhagyatik.

Az ajánlatban határozottan kitéendő, hogy ajánlkozó a helyi körülményeket, a szállítás összes feltételeit sat. teljesen ismeri és azoknak magát minden kifogás nélkül aláveti.

A szállítandó kövecmennyiség, annak egységi árai a részletes szállítási feltételek és a szerződés mintája az alóli mérnöki hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők.

A szászvárosi m. k. mérnöki hivatalról.

(Utánnomat nem díjazatik.)

Hirdetmény.

A nagybányai gazdasági hivatal részéről közhírre tétetik, miszerint az alább elsorolt bértárgyak u. m.

	(377)	(3-3)
A kapnikbányai alsó- és felső-malom évi	2400 frt 40 kr.	(kikiáltási)
A fernezei malom évi	1506 frt — kr.	ár mellett)
Az oláhlaposbányai koresma évi	1942 frt — kr.	" "
A Pojána meruluj " évi	1538 frt — kr.	" "
A sztrimbulyi " évi	11057 frt — kr.	" "
A podoroji " évi	951 frt — kr.	" "
A kapnikbányai alsó " évi	1247 frt — kr.	" "
A " altárnai " évi	1011 frt — kr.	" "
A " közép " évi	1489 frt — kr.	" "
A " felső " évi	1312 frt — kr.	" "
A fernezei alsó " évi	1365 frt — kr.	" "
A " felső " évi	1178 frt — kr.	" "
A bajfalusi koresma és fűrdőház évi	762 frt — kr.	" "
Sör árulási jog a kincstári telepeken	20 frt — kr.	" "

1875 évi január 1-től 3 vagy 6 évre f. év november 2-án délelőtti 9 órákor Nagybanán a gazdasági hivatal irodájában titkos ajánlatokkal összekötött nyilvános árverés útján felsőbb helyi jóváhagyás fenntartása mellett haszonbérbe fognak adatni.

Bérleti szándékozók 10%-nyi bántéppénzzel, mely a legtöbbet ígérő által 50%-ra kiegészítendő, ezennel a fent kelt időre megbivatnak.

Becsélt írásbeli ajánlatok az nap reggeli 9 óráig a szóbeli árverés megkezdése előtt elfogadtatnak.

Az ösmertelen ajánlattevő vagyoni állása és becsületessége iránt bírósági bizonylattal igazolandó.

A titkos ajánlatba kitéendő, miszerint az árverési és szerződési feltételeknek magát feltétlenül aláveti.

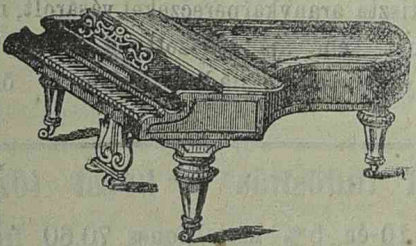
A szóbeli árverés a koresmákat a malmoktól elkülönítve először egyenkint, azután csoportonként, végre tömegesen fog eszközöltetni.

A bér feltételek és évnegyedenként előrelvő fizetésre köteles leendő: Nagybanán, Kapnikon és Oláhlaposon az illető gazdasági irodákban megtekinthetők.

Nagybanán, 1874. október 1-én.

M. kir. gazdasági hivatal.

Nem hivatalos.

Uj Zongorák és Harmoniumok.

Pianinok és kurta zongorák nagy választékban.

Régi zongorák becserélése, javítás és hangolás

jótállás mellett jutányos árban. Árjegyzékek ingyen és bérmentesen.

(279) TRISKA FERENCZ, (16-*) Kolozsvárt, Mátyáskirályutca, a távirahivattal szemben.

Diese Kreuzer-Annonce

berest, daß jeder Concurrent die Preise gesehen hat; trotzdem, daß die Preise in der Qualität über alle Erwartung auszeichneten, billigen Preisen ausgeführt.

1. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
2. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
3. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
4. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
5. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
6. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
7. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
8. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
9. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
10. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
11. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
12. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
13. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
14. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
15. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
16. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
17. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
18. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
19. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
20. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
21. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
22. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
23. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
24. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
25. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
26. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
27. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
28. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
29. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
30. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
31. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
32. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
33. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
34. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
35. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
36. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
37. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
38. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
39. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
40. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
41. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
42. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
43. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
44. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
45. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
46. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
47. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
48. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
49. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
50. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
51. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
52. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
53. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
54. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
55. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
56. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
57. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
58. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
59. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
60. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
61. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
62. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
63. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
64. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
65. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
66. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
67. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
68. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
69. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
70. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
71. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
72. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
73. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
74. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
75. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
76. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
77. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
78. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
79. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
80. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
81. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
82. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
83. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
84. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
85. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
86. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
87. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
88. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
89. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
90. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
91. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
92. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
93. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
94. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
95. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
96. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
97. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
98. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
99. Ein 6 St. gute Stahlfedern.
100. Ein 6 St. gute Stahlfedern.

Bazar FRIEDMANN, Wien, Praterstraße 26.

Legujabban megjelentek és

Stein János erd. muzeum-egyleti könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

A különös kór- és gyógytan kézikönyve.

Orvostan-hallgatók és gyakorló orvosok igényeihez mérve.

Irta ifj. Purjesz Zsigmond orvos-sebész tudor, szülész,

a m. k. tud. egyetem első bel-kórodájának tanár segédje, a budapesti m. k. orvosegyet és m. kir. természettudományi társulat r. tagja.

Csinos felvázson kötésben ára 3 frt.

Bock lipcei tanár legujabb egészség könyve.

Egészség-tan a nép számára,

mely megtanítja az embert az egészség fenntartására és helyreállítására.

Dr. BOCK KÁROLY lipcei tanár után átdolgozta dr. IZSÓ LAJOS.

Ára csak 1 forint.

Döntvények gyűjteménye.

A magy. kir. Curia semmitőszéki és legfőbb ítélőszéki osztályainak elvi jelentőségű határozatai.

Szerkeszti dr. Siegmund Vilmos. Második évfolyam.

I. kötet. Ára 1 frt 60 kr.

Igazságügyi rendeletek tára.

Összeállítva dr. Siegmund Vilmos által.

Második évfolyam. I-ső kötet. Ára 40 kr.

Az 1874. VIII. Törvényezik a méter-mérték behozataláról.

Hivatalos kiadás. Ára 50 kr.

A helyszinrajz és földkép készítés történelme, elmélete és jelen állása.

Irta F. Tóth Ágoston Rafael. Második, olcsó kiadás. Ára 2 frt.

Néhány szó a végrehajtói intézmény érdekében.

Irta Horváth Károly. Ára 60 kr.

A halottak elégetéséről.

Előadás: tartotta dr. Elischer Gyula.

Ára egy csinos fametszettel 20 kr.

Postán küldve csak 22 krajczár.

ANGLIA művelődésének története.

Irta Buckle H. Tamás. Negyedik kötet. Ára 1 frt.

Ezen korszakot alkotó művet, mely nem angol, hanem általános művelődés történet, ajánljuk jeles fordításánál fogva a művelt magyar közönség szíves figyelmébe.

GIL BLAS de SANTILLANE.

Irta LE SAGE. Franciaából fordította BENEDEK LAJOS. 4 kötet.

60 fametszvényvel, színes borítékban fűzve. Ára 5 frt.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvárt.

Ugyan csak Stein János kereskedésében kaphatók:

Három orosz és három angol kalandjai Délafrikában.

Verne Gyulától. Franciaából fordította Ajtai Albert. Ára 2 frt.

MATZEK FERENCZ, hétjegyű közönséges logarai.

Az arányos részek kiszámításával és sok más táblával. Ára 2 frt.

A magyar nyelv és irodalom rövid története.

Irta Imre Sándor 3-dik kiadás.

Ára 1 frt 80 kr.

A holttestek elégetése, mint a legokosabb temetkezési mód.

Irta Wegmann Ercolani.

Ára 50 kr.

A hasonszenvi gyógyrendszernek alkalmazása a közéletben nemorvosok részére.

Irta dr. Dudits Miklós.

I. fűzet. Ára 80 kr.

Kapható Stein János

MEYERS KONVERSATIONS LEXIKON

Subskriptions-Einladung auf die Dritte Auflage

360 Bildertafeln und Karten.

Heftausgabe: 240 wöchentliche Lieferungen à 5 Rgr.

Bandausgabe: 30 broch. Halbbände à 1 Thlr. 10 Sgr.

15 Leinwandbände à 3 - 5

15 Halbfraumbände à 3 - 10

Bibliographisches Institut in Heidelberghausen.

Virslis.

Alóliantnak van szerencsése tudatni, hogy folyó október-hó 10-étől kezdve minden időjában a már ismert izletes és a kolozsvári négyzet által dícső öklével kitüntetett VIRSLIK frs minőségben kaphatók lesznek, párja 10 krért.

Vidéki megrendeléseket is pontosan teljesítek.

Lakásom Kolozsvárt, minorita-uteza 1-ső szám.

KONTZNÉ.

Eladó kereskedés

Kolozsvárt.

SÁROSY ELEK fűszer- és vaskereskedése igen kedvező feltételek mellett újból eladó. Értekezhetni özv. Sározy Eleknével.

A Diána-fürdőben

naponta a szokott órákban a jótékony hatású gőzfürdő nem különben a meleg kádásfürdők reggeltől estig, a legillendőbb árban élvezhetők, különös tekintettel lévén a minden felekezeti tanuló ifjúság részére, a kik is főképpen a délutáni órákban fele árban, ugy-mint 30 krért részeseülhetnek, a testi tisztaságot és egészséget előmozdító fürdő-intézetben.

Kolozsvárt, 1873

a Diána-fürdő-igazgatósága.

A legnagyobb kőbánya

Szucságban lakházzal és faragó műhelylyel három évre haszonbérbe kiadó. Ezen bányából kikerült igen szép faragványok Kolozsváron kívül: Nagyvárad, Brassó, Marosvásárhely, Sz. Udvarhely, Szász-Régen, N-Enyed és több városok épületeit és sarkitjeit díszesítik. Bővebb értesítést ad és egyezkedik Kolozsvárt bel-farkasutza 17. sz. alatt

SÁRKÁNY FERENCZ, tulajdonos.